

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

ชื่อหลักสูตร การเพิ่มมูลค่าและการแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ จำนวน 16 ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพความคิดสร้างสรรค์

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอศรีราชาอำเภอศรีราชา

ความเป็นมาของหลักสูตร

การจักสานจากไม้ไผ่มีทำกันมาตั้งแต่สมัยปู่ ย่า ตา ยาย โดยอาศัยไม้ไผ่ที่ขึ้นอยู่ทั่วไปในป่าเมืองไทยซึ่งมีอยู่ประมาณ 100 ชนิด แต่ที่นิยมนำมาจักสานกัน ได้แก่ ไม้ไผ่ใหญ่ ที่คนนิยมนำมาปลูกไว้รอบ ๆ หมู่บ้าน เพื่อใช้ หน่อเป็นอาหารและใช้ลำต้นมาดัดแปลงทำเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นภายในครอบครัวเช่น ตะกร้า ชะลอม กระออม กระดัง ตะแกรง กระเชอ ลอบ ไซ กระติบข้าว หวด หรือมวนยี่งข้าว ครุ เป็นต้น เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่กล่าวมา ข้างต้น ในสมัยก่อนนิยมทำใช้กันเองภายในครอบครัว ตามความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น และการจักสานแต่ละอย่างมีกรรมวิธีที่แตกต่างกัน ยากบ้างง่ายบ้าง ดังนั้นแต่ละคนจึงมีความถนัดใน การทำไม่เหมือนกัน จึงได้เกิดมีการผลิต เพื่อแลกเปลี่ยนกันขึ้น พอมาช่วงหลัง ๆ ไม้ไผ่หายากขึ้น และคนมีงาน มีรายได้ดีกว่าก็หันไปทำงานอย่างอื่นแทน จึงยังคงเหลืออยู่เพียงบางคนหรือบางกลุ่มเท่านั้นที่มีความถนัดทางจักสานเป็นพิเศษหันมายึดอาชีพทางการจักสานเป็นอาชีพหลัก บางคนก็ยึดเป็นอาชีพรองจากการทำไร่ ทำนา โดยอาศัยทำในเวลาว่าง ตอนเย็นหรือ กลางคืนที่กลับ จากไร่มาแล้ว เพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว อีกทางหนึ่ง การจักสานจากไม้ไผ่นั้นสามารถ นำมา ดัดแปลงทำเครื่องใช้ได้หลายอย่าง ดังที่กล่าวมาแล้ว สาเหตุสำคัญที่นิยมนำเอาไม้ไผ่มาจักสานก็เพราะว่าไม้ไผ่หาง่าย ไม้แปรรูปได้ง่ายมีความเหนียวสามารถจัก เหลา แต่งได้หลายขนาด ง่ายแก่การตัด แต่ง ง่ายต่อการนำมา ประกอบกันเป็นรูปทรงตามที่ต้องการ จากความเป็นมาดังกล่าว

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอศรีราชา จึงได้นำภูมิปัญญาการจักสานไม้ไผ่ มาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ เพื่อเรียนรู้และฝึกทักษะอาชีพ สามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชน ซึ่งเป็นอาชีพ เสริมเพื่อเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายให้แก่ครอบครัว และเป็นการนำทรัพยากรในพื้นที่มาใช้ประโยชน์ได้

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ของประชาชนในเรื่องศิลปะการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ เพื่อการประกอบอาชีพ
2. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะรวมทั้งความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่
3. เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ส่งเสริมสนับสนุนและสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของชาติ

จุดประสงค์ของหลักสูตร เมื่อผู้เรียน เรียนจบหลักสูตรแล้วสามารถปฏิบัติได้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดทำศิลปะงานจักสาน
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาชีพการเพิ่มมูลค่าและการแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจตระหนักถึงการเป็นผู้ประกอบการที่ดี

กลุ่มเป้าหมาย

- ประชาชนทั่วไป และประชาชนที่สนใจในพื้นที่อำเภอศรีมามาศ

ระยะเวลา

หลักสูตร การเพิ่มมูลค่าและการแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ จำนวน 16 ชั่วโมง

- ภาคทฤษฎี จำนวน 2 ชั่วโมง

- ภาคปฏิบัติ จำนวน 14 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนการสอน

1. ปฐมนิเทศ

ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	เพื่อแนะแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	1. การปฐมนิเทศ	1. ครู ศกร. แนะนำตัวเองและวิทยากร 2. วิทยากรบอกถึงวัตถุประสงค์ของการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน	30 นาที	

2. ช่องทางการประกอบอาชีพ

ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
2	1. เพื่ออธิบายความเป็นไปได้ในการประกอบ อาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ได้ 2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ บอกความสำคัญในการแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 3. เพื่อให้ผู้เรียน วิเคราะห์แหล่งจำหน่าย ผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ได้	1. ความเป็นไปได้ในการ ประกอบอาชีพการจัก สานเครื่องใช้จากไม้ไผ่ 2. ความสำคัญในการ จัก สานเครื่องใช้จากไม้ไผ่ 3. แหล่งจำหน่าย การจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	วิทยากรสนทนาและแลกเปลี่ยนความรู้เดิมของผู้เรียน และ บรรยาย ความเป็นมา ความสำคัญ ในการประกอบอาชีพการจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ และแนะนำแหล่งจำหน่าย	20 นาที	

3. ทักษะการประกอบอาชีพ

ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3	1.เพื่อให้ผู้เรียนที่ร่วม กิจกรรม มีการสร้างผลิตภัณฑ์ได้ 2.เพื่อส่งเสริมอาชีพแก่ คนใน ชุมชนและเป็น ทางเลือกการ ประกอบ อาชีพที่มีความ หลากหลายมากขึ้น 3.เพื่อเป็นการสร้าง ชุมชน เข้มแข็งและสร้าง ความสามัคคี ในชุมชน	1. การเตรียมวัสดุและ อุปกรณ์ ในการจักสาน ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ 2. การคัดเลือก คำนวณ เส้นตอก 3. แหล่งวัสดุ อุปกรณ์ การ จักสานเครื่องใช้ จากไม้ไผ่ 4.ฝึกปฏิบัติการจักสาน เครื่องใช้จากไม้ไผ่	1. ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยน เรียนรู้ถึงความเป็นมาและ ความสำคัญของการจักสาน เครื่องใช้จากไม้ไผ่ 2. วิทยากรให้ดูตัวอย่างของ จริ่งการจักสานไม้ไผ่และ แนะนำวิธีการสาน ผลิตภัณฑ์รูปแบบต่างๆได้ 3.ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจักสาน ผลิตภัณฑ์ รูปแบบต่างๆ	25 นาที	14 ชั่วโมง

4. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ

ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
4	1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ บริหารจัดการได้ 2. เพื่อให้ผู้เรียนควบคุม คุณภาพ มาตรฐานของการ แปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ 3. เพื่อให้ผู้เรียน วิเคราะห์ความ ต้องการ ของตลาดการบัญชีได้	1. การบริหารจัดการ สำรวจแหล่งวัตถุดิบ การ ผลิต สำรวจแหล่ง ทุน 2. การควบคุมคุณภาพ มาตรฐาน การแปรรูป ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ 3. การวิเคราะห์ความ ต้องการของตลาด การ บัญชี การคิดต้นทุน กำไร	1. จัดให้ผู้เรียนศึกษา การ บริหารจัดการ 2. วิทยากรบรรยายให้ ความรู้ เรื่อง การแปรรูป ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ – ความ สวยงามทันสมัย - ความ ต้องการของตลาด – การ เพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ 3. การศึกษาวิเคราะห์ความ ต้องการของตลาด การบัญชี	25 นาที	

5. โครงการประกอบอาชีพ

ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
5	1. บอกความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพได้ 2. บอกประโยชน์ของ โครงการประกอบอาชีพได้	1. ความสำคัญของโครงการ ประกอบอาชีพ 2. ประโยชน์ของโครงการ ประกอบอาชีพ 3. องค์ประกอบของ โครงการประกอบอาชีพ	1. ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพ 2. ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจถึงองค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ	20 นาที	

สื่อการเรียนรู้

1. สื่อของจริง
2. รูปภาพ
3. วัสดุอุปกรณ์

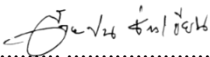
การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอสามารถสร้างรายได้ให้กับ

ตนเอง ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

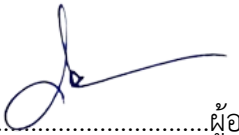
ลงชื่อ..........วิทยากร

(นางสายฝย ช่างเขียน)

ลงชื่อ..........ผู้เสนอหลักสูตร

(นางสมคณิง จารุเสนีย์)

หัวหน้างาน การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

ลงชื่อ..........ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นางริสา วัฒนะรัตน์)

ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอศรีราชา